

Τρίτη, 12 Δεκεμβρίου 2023

Γλώσσα:

1. σύνθετες λέξεις με α' συνθετικό τη λέξη φίλος
2. ιστορία σελ. 76 ΒΜ
3. Ομώνυμες λέξεις (μελέτη Σημειώσεις)
4. Να γράψετε στο τετρ. ελλην. από μία πρόταση με τα ζευγάρια των λέξεων: κλίνω-κλείνω, μηλιά-μιλιά, λήγει-λίγη, τυρί-τηρεί.

Μαθηματικά

Φυλλάδιο Μαθηματικών

6ελ. 74 ΒΜ

Προφορικά

4. Η λέξη **φίλος** προέρχεται από το αρχαίο ρήμα *φιλώ*, που σήμαινε *αγαπώ*. Η οικογένεια της λέξης είναι πολύ μεγάλη.

Βάλτε τις λέξεις στο σωστό κουτί:

φιλόσοφος, φιλάργυρος, φιλαναγνώστης, φίλη, φιλάργυρος, φιλιώνω, φιλειρηνικός, φιλελεύθερος, φιλήσυχος, φιλεύω, φιλοδοξία, φιλόζωος, φιλάω, φιλόλογος, φιλικός, φιλόσοφος, φίλημα, φιλενάδα, φιλότιμος, φιλί, φιλόξενος

φιλ + κατάληξη

φιλαράκος
φιλία
φιλιώνω
φιλεύω
φιλάω
φιλικός
φίλημα
φιλενάδα

φιλί

φιλ + β' συνθετικό

φιλόσοφος
φιλαναγνώστης
φιλάργυρος
φιλειρηνικός
φιλελεύθερος
φιλήσυχος
φιλοδοξία
φιλότιμος
φιλόζωος
φιλόλογος
φιλόσοφος
φιλόξενος

Οι σύνθετες λέξεις, όπως ξέρουμε, **συνδυάζουν δύο ή περισσότερες σημασίες**, ανάλογα με το πόσες λέξεις τις αποτελούν. Μπορούμε να καταλάβουμε τι σημαίνουν αν τις αναλύσουμε στα συνθετικά τους και βάλουμε και λίγο τη φαντασία μας να δουλέψει. Κάποιες από αυτές χρειάζεται να ανοίξουμε το λεξικό μας για να τις εξηγήσουμε.

Έτσι, η λέξη **φιλαναγνώστης** σημαίνει **ο φίλος της ανάγνωσης**, δηλαδή αυτός που του αρέσει πολύ να διαβάζει. Η λέξη **φιλήσυχος** σημαίνει ότι κάποιος **συνήθως υποψιάζεται τους άλλους**, ότι **δεν έχει εμπιστοσύνη σε κανέναν**. Η λέξη **φιλάσθενος** σημαίνει ότι κάποιος **αρρωσταίνει εύκολα**.

Αφού σκεφτείτε πώς αναλύονται οι λέξεις στα συνθετικά τους, προσπαθήστε να βρείτε τι σημαίνουν:

φιλότεχνος: αυτός που αγαπάει την τέχνη

φιλότιμος: αυτός που ενδιαφέρεται για την τιμή και την αξιοπρέπειά του

φιλόδοξος: αυτός που επιδιώκει τη δόξα (πολλές φορές με αρνητική σημασία: θέλει να επιτύχει με κάθε τρόπο)

φιλοδώρημα: το μικρό χρηματικό ποσό που αφήνουμε ως δώρο για τις υπηρεσίες που προσφέρει κάποιος

φιλόλογος: ο επιστήμονας που μελετά τη γλώσσα και τη λογοτεχνία

Μπορείτε να φτιάξετε μια ιστορία με τέτοιες σύνθετες λέξεις: **Σηίτι**

Ένας φιλότεχνος φιλόλογος ξεκίνησε να πάει να δει μια έκθεση ζωγραφικής. Ο υπάλληλος στην είσοδο ήταν πολύ φιλόξενος και φιλότιμος και

τουλάχιστον
6 σύνθετες
λέξεις

Προσέχουμε την ορθογραφία:

τον φίλο (ο φίλος)

το φύλλο (του δέντρου)

το φύλο (αρσενικό ή θηλυκό)

Οι λέξεις αυτές ακούγονται ίδιες, αλλά διαφέρουν στην ορθογραφία και στη σημασία. Λέγονται

ομώνυμα.

Παρατηρήσεις:

α) ακούγονται το ίδιο

β) δε γράφονται το ίδιο

γ) δε σημαίνουν το ίδιο

ΕΝΟΤΗΤΑ 18: Τι σημαίνουν οι λέξεις;

18.3

Ομώνυμα - Παράωνυμα

Γραμματική
σελ. 210

Ομώνυμα είναι οι λέξεις που προφέρονται το ίδιο αλλά έχουν διαφορετική σημασία.

Ορθογραφία

ο δανεικός – ο δανικός (από τη Δανία)
 το διάλειμμα (στο σχολείο) – το διάλυμα (υγρού)
 σήκω (πάνω) – σύκο (φρούτο)
 πήρα (κάτι) – (αυτός έχει) πείρα
 η εφορία (οικονομική υπηρεσία) – η ευφορία (πλούσια παραγωγή)
 κλείνω την πόρτα – κλίνω ένα ρήμα
 το κλίμα της χώρας – το κλήμα στην αυλή μας (κληματαριά, αμπέλι)
 ο κριτικός (αυτός που ασκεί κριτική) – ο κρητικός (από την Κρήτη)
 η λίρα (νόμισμα) – η λύρα (μουσικό όργανο)
 ο λιμός (πείνα) – ο λοιμός (αρρώστεια)
 ο όρος (συμφωνία) – το όρος (βουνό)
 σήκω (ρήμα) – σύκο (το φρούτο)
 ο τοίχος (σπιτιού) – το τείχος (της πόλης)
 το φύλλο (δέντρου) – το φύλο (αρσενικό ή θηλυκό)
 ο ψηλός (που έχει ύψος) – ο ψιλός (λεπτός)
 κ.ά.

Ονοματεπώνυμο:

Ημερομηνία:

Φίλοι από άλλες χώρες

- ο Όταν θέλουμε να δείξουμε για ποιο σκοπό γίνεται κάτι, χρησιμοποιούμε τελικές προτάσεις. Αυτές εισάγονται με το για + το μόριο της υποτακτικής να.
- ο Μερικές φορές (κυρίως μετά από ρήματα που δείχνουν κίνηση), οι τελικές προτάσεις εισάγονται μόνο με το μόριο να: Π.χ. Τρέχω να προλάβω τον Ορέστη.
- ο Οι αποτελεσματικές προτάσεις δείχνουν το αποτέλεσμα της πράξης που δηλώνει η κύρια πρόταση. Εισάγονται με τους αποτελεσματικούς συνδέσμους ώστε, που.
- ο Για να ξεχωρίσουμε τις δευτερεύουσες τελικές προτάσεις από τις δευτερεύουσες προτάσεις σε θέση αντικειμένου ρήματος δοκιμάζουμε αν μπορούμε να βάλουμε το για να στη θέση του να.

Εργασίες για εμπέδωση

1. Υπογράμμισε τις τελικές προτάσεις:

• Είχα επιχειρήματα <u>να την πείσω</u> .	• Του υπέδειξα να μη βιάζεται.
• Μου είπε να φύγω.	• Έπρεπε να ερχόσουν νωρίτερα.
• Φώναζε <u>να τον ακούσουμε</u> .	• Κρατήθηκε <u>να μη μιλήσει</u> .
• Χρειάστηκε να συμφωνήσουν όλοι.	• Ρωτάω <u>να μάθω</u> .
• Θέλω να φάω.	• Πιάστηκε <u>να μην πέσει</u> .
• Πήγε <u>να φέρει το τετράδιό της</u> .	• Έτρεχα <u>να προλάβω</u> .

2. Να ξαναγράψεις τις παρακάτω προτάσεις χρησιμοποιώντας δευτερεύουσες τελικές ή αποτελεσματικές προτάσεις. Κάνε, επίσης, όποιες αλλαγές κρίνεις απαραίτητες.

- Έτρεξα και σήκωσα το τηλέφωνο.

Έτρεξα για να σηκώσω το τηλέφωνο

- Ήρθε και της έδωσα χρήματα.

Ήρθε για να της δώσω χρήματα

- Έχω τόσα χρόνια να πάω στο χωριό και δε θα με θυμάται κανείς.

Έχω τόσα χρόνια να πάω στο χωριό που δε με θυμάται κανένας

- Το αστείο ήταν τόσο καλό και όλοι ξεκαρδιστήκαμε στα γέλια.

Το αστείο ήταν τόσο καλό που όλοι ξεκαρδιστήκαμε στα γέλια

- Πήγαμε στο αεροδρόμιο και την υποδεχτήκαμε.

Πήγαμε στο αεροδρόμιο για να την υποδεχθούμε

- Της τηλεφώνησα και της είπα τα νέα.

Της τηλεφώνησα για να της πω τα νέα.

3. Στις παρακάτω περιόδους υπάρχουν τελικές και αποτελεσματικές προτάσεις. Αφού τις υπογραμμίσεις, σημείωσε από κάτω το είδος τους.

- Έριξε τόσο πολύ χιόνι, ώστε έκλεισαν οι δρόμοι.

Αποτελεσματική

- Ήθελα να πάω διακοπές, για να ξεκουραστώ.

Τελική

- Ένωθε τόση χαρά, ώστε δε σταμάτησε να φωνάζει.

Αποτελεσματική

- Έκανα ένα δώρο στον φίλο μου, για να τον ευχαριστήσω.

Τελική

- Ήρθε τόσο αθόρυβα που δεν τον κατάλαβα.

Αποτελεσματική

- Ο αυτοκράτορας επέβαλε φόρους, για να συγκεντρώσει χρήματα.

Τελική

